

Autoriteit Consument & Markt
Att. Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH Den Haag

Tevens per email: ACM-post@acm.nl

18 April 2024

Betreft: Zienswijze ACM/23/187219

Geachte heer, mevrouw,

Wij melden ons bij u inzake het volgende.

Wij hebben kennis genomen van het Ontwerpbesluit alternatieve transportrechten met uw kenmerk ACM/UIT/613440, met zaaknummer ACM/23/187219 d.d. 13 maart 2024. Wij hebben het Ontwerpbesluit bestudeerd en zijn tot de conclusie gekomen dat de voorgestelde wijziging van de Netcode Elektriciteit onwenselijke gevolgen kan hebben voor Applied Medical en andere aangeslotenen op het elektriciteitsnet. Wij leggen in deze brief onze zienswijze graag voor aan de ACM.

Applied Medical en netcongestie

Applied Medical heeft, zoals vele bedrijven, geïnvesteerd in duurzame energiesystemen met het oog op de energietransitie van fossiele naar duurzame energiebronnen in de nabije toekomst. Op 17 november 2022 ontving Applied Medical van de netbeheerder Stedin een brief getiteld 'Transportschaarste op afname in uw regio'. Daarin kondigt Stedin aan dat het hoogspanningsnet van TenneT in Utrecht zijn capaciteitsgrenzen bereikt. Naar verwachting duurt het doorvoeren van de aangekondigde netverzwaringen door TenneT 5 tot 7 jaar. In de tussentijd is de toekenning van transportvermogen aan partijen op de wachtlijst volgens de brief afhankelijk van de beschikbaarheid van flexibiliteitsdiensten en zodoende onzeker voor Applied Medical. Deze situatie had Applied Medical net als overige bedrijven niet kunnen voorzien en is een gevolg van het onvoldoende investeren door energiebedrijven en de overheid.

Applied Medical is een producent en distributeur van medische (chirurgische) hulpmiddelen. Zij oefent haar bedrijf uit in drie gebouwen in Amersfoort op het bedrijventerrein De Wieken. De brief van 17 november 2022 stelde Applied Medical voor een acuut probleem. Enkele weken voor ontvangst van dit schrijven had Applied Medical juist haar nieuwe sterilisatiefaciliteit geopend. De sterilisatiefaciliteit is gebouwd enerzijds ter garantie van de voortzetting van onze productie en leveringen vanuit het huidige gebouw en anderzijds op de mogelijkheid tot verdere uitbreiding in onze productiefaciliteit. De transportvraag op het hoogspanningsnet van Applied Medical is hierdoor aanzienlijk toegenomen en zal de komende tijd verder toenemen.

Ontwerpbesluit

In het ontwerpbesluit worden (onder meer) de volgende wijzigingen voorgesteld aan de Netcode Elektriciteit:

"Artikel 7.1, zesde lid komt te luiden:

6. De netbeheerder kan het recht op transport als bedoeld in het derde lid, onder b, c of d opschorten wanneer vast komt te staan dat de aangeslotene twee keer of meer de voorwaarden van artikel 7.1b, artikel 7.1c of artikel 7.1d heeft overtreden en de netbeheerder de aangeslotene hierover schriftelijk heeft geïnformeerd. De netbeheerder beëindigt de opschorting uit de vorige volzin wanneer de aangeslotene aan de netbeheerder aantoont maatregelen te hebben getroffen die voorkomen dat de aangeslotene nogmaals de voorwaarden van artikel 7.1b, artikel 7.1c of artikel 7.1d overtreedt.

Artikel 7.1, zevende lid komt te luiden:

7. Indien de aangeslotene na beëindiging van de opschorting ondanks de getroffen maatregelen nogmaals de voorwaarden van artikel 7.1b, artikel 7.1c of artikel 7.1d overtreedt, komt het transportrecht waarvan de voorwaarden geschonden zijn, te vervallen"

In de toelichting bij het besluit (randnummers 40-42) vermeldt de ACM onder meer:

"40. (...) Daarom oordeelt de ACM dat dit met een aantal waarborgen dient te worden omkleed en er een aantal stappen moet worden doorlopen voordat het alternatieve transportrecht uiteindelijk komt te vervallen. Met dit doel voegt de ACM artikel 7.1, zesde en zevende lid toe aan de Netcode."

" 41. Artikel 7.1, zesde lid introduceert de mogelijkheid voor de netbeheerder om het alternatieve transportrecht tijdelijk op te schorten indien de voorwaarden van het alternatieve transportrecht tweemaal zijn overschreden. Dit mag pas wanneer de netbeheerder de afnemer schriftelijk heeft geïnformeerd, wat garandeert dat de afnemer op de hoogte is van het schenden van de voorwaarden. Gedurende de opschortingsperiode mag de afnemer geen gebruik maken van het opgeschorte transportrecht. (...)"

"42. Indien de aangeslotene na het opheffen van de opschorting, ondanks de getroffen maatregelen, opnieuw de voorwaarden schendt, kan de conclusie worden getrokken dat de aangeslotene niet aan de voorwaarden van een ATR kan of wil voldoen. Naar het oordeel van de ACM is het in dat geval redelijk dat de netbeheerder de uiteindelijke mogelijkheid heeft om het betreffende transportrecht te laten vervallen. Dit is opgenomen in artikel 7.1, zevende lid. Ook in deze situatie zal de netbeheerder bij het beslissen over deze maatregel de omstandigheden van het geval dient te betrekken."

Relevante wetgeving

Artikel 24 lid 1 Elektriciteitswet 1998 ('E-wet') verplicht de netbeheerder om eenieder die daarom verzoekt een aanbod te doen om transport uit te voeren tegen de tarieven en voorwaarden uit paragrafen 5 en 6 van hoofdstuk 3 E-wet. Dit houdt onder andere in dat de ACM de bepalingen uit de Elektriciteitsverordening (EU) 2019/943 in acht dient te nemen bij de vaststelling van regels omtrent voorwaarden voor de toegang tot het net (artikel 36, eerste lid onder h E-wet).

De Elektriciteitsverordening (EU) 2019/943 schrijft voor dat sancties met betrekking tot (onder meer) congestiemaatregelen proportioneel moeten zijn:

"Congestieproblemen van het netwerk worden aangepakt met niet-discriminerende, aan de markt gerelateerde oplossingen waarvan voor de marktdeelnemers en de betrokken transmissiesysteembeheerders efficiënte economische signalen uitgaan."

"De lidstaten stellen onverminderd lid 2 van dit artikel de regels vast inzake de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op deze verordening, (...). De vastgestelde sancties zijn doeltreffend, evenredig en afschrikkend."¹

Artikel 36, tweede lid E-wet bepaalt verder:

"De Autoriteit Consument en Markt stelt de voorwaarden niet vast dan nadat zij zich met inachtneming van artikel 5 van de richtlijn ervan vergewist heeft dat de voorwaarden de interoperabiliteit van de netten garanderen en objectief, evenredig en niet-discriminatoire zijn, alsmede voor zover dat op grond van de notificatierichtlijn noodzakelijk is, aan de Europese Commissie in ontwerp zijn meegedeeld en de van toepassing zijnde termijnen, bedoeld in artikel 6 van de notificatierichtlijn, zijn verstreken." (onderstreping ondergetekende)

Zienswijze Applied Medical

Op basis van de tekst van het ontwerpbesluit kan de netbeheerder het recht op transport opschorten na twee overtredingen van het variabele transportrecht (artikel 7.1, zesde lid). Volledig verval van het transportrecht zou vervolgens al plaatsvinden bij één nadere overtreding (artikel 7.1, zevende lid). Dit sanctiemechanisme verdraagt zich naar het oordeel van Applied Medical niet met de hiervoor aangehaalde wettelijke bepalingen omtrent de proportionaliteit van voorwaarden voor het beschikbaar stellen van transportcapaciteit.

In het ontwerpbesluit wordt geen onderscheid gemaakt op basis van duur, hoogte en materialiteit van de overschrijding. Deze factoren bepalen gezamenlijk echter de mate waarin de netbeheerder hinder ondervindt van de overschrijding en dienen bijgevolg dus ook door te wegen in de zwaarte van de sanctie. Ook bepaalt het voorstel geen tijdsduur waarbinnen de overschrijdingen plaatsvinden. Is dit twee keer per maand, per jaar, per vijf jaar?

De situatie van Applied Medical vormt een treffende illustratie van vernoemd standpunt. Naar aanleiding van voor aankondiging netcongestie heeft Applied Medical onder andere een capaciteitsstuuringscontract gesloten voor

---

¹ Artikel 16 jo. artikel 66 Verordening (EU) 2019/943.

twee van de drie gebouwen met de netbeheerder waarbij een verhoogde capaciteit is vastgelegd voor 20 van de 24 uur per dag (een zogenaamd 'tijdsblokgebonden recht op transport' in de zin van het ontwerpbesluit). Voor de overige 4 uur heeft Applied Medical tegen aanzienlijke investeringskosten een batterij aangekocht. Deze aanschaf was onder meer noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de maatregelen omtrent congestie (van tijdelijke aard), opgelegd door de netbeheerder. De batterij schakelt daarbij in zodra de limiet van de gecontracteerde transportcapaciteit bereikt wordt. Door deze investering kan Applied Medical de continuïteit van de productie van medische hulpmiddelen ten behoeve van de dienstverlening in de gezondheidszorg garanderen.

Ondanks deze investeringen in infrastructuur en systemen bestaat er een zeker risico op (onbedoelde) overschrijdingen van het gecontracteerde (flexibele) transportvermogen:

- **systemen kunnen falen:** er kan sprake zijn van afwijkingen en storingen ook bij actief beheer en onderhoud, de batterij kan bijvoorbeeld net iets te laat inschakelen bij overschrijding van de capaciteit.
- **de techniek is complex:** de techniek om enerzijds gebouwen en installaties te sturen op piekverbruik en anderzijds de afname van het elektriciteitsnet te monitoren en automatische beheersmaatregelen in te regelen op basis van deze parameters is in ontwikkeling en momenteel is er geen mogelijkheid om redelijkerwijs een 100% conformiteit aan het maximale piekvermogen te garanderen.
- **de techniek is nieuw:** ook na het nemen van nieuwe maatregelen, kan een overschrijding (nog) niet altijd voorkomen worden. De werking van nieuwe technische maatregelen moet zich altijd in de praktijk bewijzen.

Op basis van de huidige tekst van het Ontwerpbesluit zou de kleinste overschrijding (zelfs gedurende – bijvoorbeeld – een of enkele seconden) al leiden tot een waarschuwing en/of opschorting van het transport. Aangeslotenen kunnen dus – alle investeringen en beheersmaatregelen ten spijt – tijdelijk worden afgesloten van het net totdat de aangeslotene aan de netbeheerder aantoont maatregelen te hebben getroffen die voorkomen dat de aangeslotene de voorwaarden nogmaals overtreedt. Het nemen van dergelijke maatregelen, alsmede de beoordeling daarvan door de netbeheerder of deze voldoende zijn kan substantiële tijd in beslag nemen. Al die tijd zou het bedrijf geen beschikking hebben over elektriciteit met alle catastrofale gevolgen voor de bedrijfsvoering en continuïteit van het bedrijf.

Bovendien valt niet uit te sluiten dat, na inspanningen om technische begrenzing aan te brengen, een nadere overschrijding plaatsvindt omdat de technische begrenzingen nog niet naar behoren functioneren. Niettemin zou die ene nadere overschrijding – volgens de tekst van artikel 7.1, zevende lid Ontwerpbesluit – rechtstreeks leiden tot verval van het recht op transport. Anders dan in artikel 7.1, zesde lid Ontwerpbesluit, heeft de netbeheerder namelijk niet de *mogelijkheid* tot het laten vervallen van het transportrecht, maar treedt de sanctie automatisch in (artikel 7.1, zevende lid betreft geen 'kan-bepaling'). De tekst van het Ontwerpbesluit strookt aldus niet met de (hiervoor geciteerde) toelichting bij het besluit van de ACM in randnummer 42.

Het moge duidelijk zijn dat zowel een tijdelijke opschorting (lid 6) als het categorisch en ongeclausuleerde verval van het recht op transport (lid 7) desastreuze gevolgen heeft voor Applied Medical en andere aangeslotenen. In veel gevallen zal dit simpelweg het einde van de bedrijfsvoering van de onderneming betekenen. In het geval van Applied Medical wordt daardoor bovendien niet slechts Applied Medical geraakt, maar ook de ziekenhuizen en andere zorgverleners die afhankelijk zijn van de medische hulpmiddelen die Applied Medical produceert.

De ACM lijkt zich in het hiervoor geciteerde randnummer 40 van de toelichting bij het ontwerpbesluit weliswaar van deze gevolgen te vergewissen (*"Het vervallen van het transportrecht is naar de mening van de ACM echter een zeer zware maatregel"*) maar koppelt daaraan naar het oordeel van Applied Medical nog niet een redelijk en proportioneel sanctiemechanisme. Het ontwerpbesluit staat, kortom, op gespannen voet met artikel 36 E-wet en artikel 16 jo. artikel 66 van de Elektriciteitsverordening (EU) 2019/943.

Tot slot

Applied Medical begrijpt dat de huidige situatie de netbeheerders voor enorme uitdagingen stelt en er aanvullende regels en maatregelen moeten worden genomen. Applied Medical is steeds in een open dialoog met Stedin gebleven om naar maatoplossingen te zoeken die voor beide partijen werkbaar zijn. Die bereidheid om in dialoog te blijven zal Applied Medical blijven tonen. Applied Medical levert haar bijdrage aan ontlasting van het elektriciteitsnet met aanzienlijke investeringen. Het gaat Applied Medical echter te ver om netbeheerders de verregaande sanctiemogelijkheden te geven die het ontwerpbesluit nu bevat. Dit leidt tot een disproportionele verschuiving van de verantwoordelijkheid voor (beperking van de negatieve gevolgen van) netcongestie bij de aangeslotenen op het net. Een dergelijke verschuiving is niet alleen strijdig met elektriciteitswetgeving, maar bovendien onacceptabel voor aangeslotenen, aangezien incidentele (beperkte) overschrijdingen vanwege technische beperkingen niet altijd (volledig) kunnen worden uitgesloten.

Verzoek

Wij verzoeken de ACM om de netbeheerders op te dragen tot het aanpassen van het ontwerpbesluit (en/of zelf te voorzien in wijziging van het ontwerpbesluit), door ten minste:

- (i) te verduidelijken wat als een overschrijding wordt gezien,
- (ii) de duur, hoogte en frequentie van overschrijdingen, alsmede de oorzaak van de overschrijding mee te laten wegen bij de zwaarte van de sanctie die de netbeheerder kan toepassen, zodat recht wordt gedaan aan de belangen van aangeslotenen.
- (iii) het absolute karakter van de sanctie van verval van transportrecht in het voorgestelde artikel 7.1, zevende lid, te vervangen door een 'kan-bepaling'.
- (iv) In beide gevallen (lid 6 en lid 7) te voorzien in een proportionaliteitstoets – per geval uit te voeren door de netbeheerder – die is toegespitst op de criteria genoemd onder (i), voorafgaand aan de eventuele toepassing van een sanctie door de netbeheerder.
- (v) expliciet te verwijzen naar bezwaar- en beroepsmogelijkheden tegen de opgelegde sanctie, waarbij de uitvoering van de sanctie wordt opgeschort totdat in bezwaar en/of beroep is beslist.

Suggestie proportioneel sanctiemechanisme

Naar het oordeel van Applied Medical kan een proportioneel sanctiemechanisme hoogstens een inspanningsverplichting bevatten om schade aan het elektriciteitsnet te beperken. Een sanctiemechanisme dat recht doet aan deze stelregel, zou er als volgt uit kunnen zien:

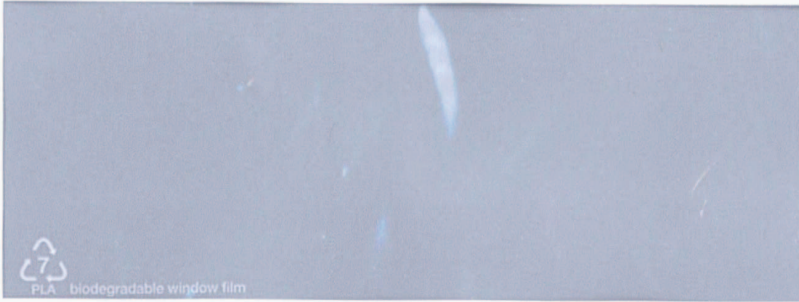
- een aangeslotene wordt na één overschrijding gewaarschuwd door de netbeheerder;
- bij een tweede overschrijding ontvangt de aangeslotene wederom een waarschuwing en stelt de netbeheerder hem in de gelegenheid om een (al dan niet wettelijk omschreven) technische voorziening aan te brengen, waardoor de aangeslotene het risico op overschrijding (zoveel als redelijkerwijs van hem verwacht kan worden) beperkt;
  - o als de aangeslotene de technische voorziening aanbrengt en de netbeheerder toestaat om die voorziening te controleren (en eventueel goed te keuren), kan zijn recht op transportvermogen bij eventuele nadere overschrijdingen niet langer vervallen;
  - o als de aangeslotene de technische voorziening niet aanbrengt, kan de uiterste sanctie (met inachtneming van de hiervoor beschreven waarborgen) het verval van transportvermogen zijn.

Op verzoek van de ACM is Applied Medical graag bereid haar zienswijze nader toe te lichten en/of mee te denken over een redelijk en proportioneel sanctiemechanisme.

Met vriendelijke groet,
Applied Medical Europe BV

Erik Eijgenraam
Vice President Finance Europe

ACM
Ingekomen
19 APR 2024

00000000X0X0E6X#
NX1CC - #X830X0X#00#0000#

RX2CC - #X830X0X#00#0000#